

Tarih : 05.01.2021

No : 2021-02

Konu : 7262 Sayılı Kanunla Yapılan Düzenlemeler

7262 sayılı Kanunla Türk Ticaret Kanunu Pay Sahipliği, Çek Kanunu, Suç Gelirlerinin Aklanması Kanunu, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, Yardım Toplama ve Dernekler Kanunu'nda Önemli Düzenlemeler Yapılmıştır.

Birbiri ile pek de ilgili görünmeyen bu kadar fazla sayıda yasal düzenlemenin neden bir arada yapıldığını merak ediyorsanız lütfen bu blog yazımızı okuyunuz!

Özü

Kanun Teklifi ile; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) kitle imha silahlarının finansmanının önlenmesine ilişkin kararlarının uygulanmasına yönelik usul ve esasların düzenlenmesi, bu kararlara konu kişi, kuruluş ve organizasyonların malvarlıkları ile BMGK tarafından listelenen deniz ulaşım araçlarının dondurulmasında takip edilecek usul ve esasların belirlenmesi, söz konusu kararların uygulanması kapsamında Denetim ve İşbirliği Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamına serbest avukatların da dahil edilmesi (taşınmaz alım satımı, şirket, vakıf ve dernek kurulması, idaresi ve devredilmesi gibi işlerle sınırlı olmak üzere), söz konusu Kanunda yer alan yükümlülüklerin ihlali bakımından caydırıcılığın sağlanması amacıyla idari para cezalarının artırılması, Ticaret Bakanlığına pay defterinin elektronik ortamda tutulmasını zorunlu kılma yetkisinin verilmesi, halka açık olmayan anonim şirketlerde pay sahipleri çizelgesinin Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanmasının usul ve esaslarını belirleme hususunda Ticaret Bakanlığına yetki verilmesi, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunda yer alan 'malvarlığı' tanımının uluslararası alanda kabul görmüş tanımlar ile uyumlu hale getirilmesi, terörizmin finansmanı suçu bakımından kontrollü teslimat koruma tedbirinin uygulanabilmesine imkan verilmesi ve BMGK'nın bazı kararlarının icrası bakımından gerekli olan düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Kanun teklifi, genel gerekçesi, madde gerekçeleri ve Adalet Komisyonu metni linkte yer almaktadır.

<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss247.pdf>

Konunun Önemi

Anılan Kanun ile ülkemizin suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele kabiliyetini arttırmak ve bu anlamda adli araçların etkin kullanımı amacıyla, 6415 sayılı Kanun başta olmak üzere ilgili diğer Kanunlarda değişiklikler yapılmaktadır.

Yine Kanunla 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunda değişiklikler yapılmak suretiyle, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele süreciyle bağlantılı olarak, anılan Kanundan kaynaklanan yükümlülüklerle aykırılığın önlenmesi amacıyla orantılı, etkili ve caydırıcı cezaların verilmesi ve yaptırımların uygulanması öngörülmektedir.

Ayrıca, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nda değişiklikler yapılarak, denetimlerin artırılmasına ve idari yaptırımların daha etkili uygulanabilmesine yönelik hükümler düzenlenmektedir.

Yukarıda genel çerçevesi ve gerekçesi özetlenen Kanun Teklifi (Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi) Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) kararları ve Mali Eylem Görev Gücü (FATF) tavsiyeleri ile uyumun sağlanması amacıyla hazırlanmış ve 27 Aralık 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmiştir.

- Söz konusu Kanun kapsamında özetle;
- Kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.
- Denetim ve İş Birliği Komisyonu oluşturulmaktadır.
- Yasakların ihlalinde tatbiki söz konusu olacak adli ve idari yaptırımlar düzenlenmektedir.
- Kanunda "Kimlik Tespiti" yerine Müşterinin tanınması" olarak düzenleme yapılmaktadır.
- 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunu'ndaki idari yaptırımlar yeniden düzenlenmekte ve miktarı artırılmaktadır.
- İnternette izinsiz yardım toplanmasının engellenmesi için izlenecek usul belirlenmektedir.
- Ticaret Bakanlığı'na pay defteri, YK karar defteri, YK toplantı ve müzakere defterlerinin elektronik ortamda tutulmasını zorunlu kılabilmek yetkisi verilmektedir.

- Halka açık olmayan A.Ş.'lerde hamiline yazılı hisse senedi sahiplerinin kaydedilmesine yönelik mekanizma kurulmaktadır. Bu madde özellikle Türkiye'deki tüm A.Ş.'leri ilgilendiren ve kayıtları izlemeyi sağlayan bir mekanizma sunmaktadır.

Önemli Raporlar

Bu konuyla ilgili alt yapıyı anlamak için aşağıdaki raporların da birlikte değerlendirilmesinde fayda bulunmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 8 Aralık 2020 tarihli duyurusuna göre sektörlerin her biri için ayrı olmak üzere **Sektör Araştırma Raporları** yayımlanmıştır. Söz konusu raporlarda bu sektörlerde genel işlemler ve mevzuat yanında, yükümlü grubuna, yükümlü grubuna ilişkin olarak FATF tavsiyelerine, sektörel bilgilere, yükümlülük konusunda yapılan denetim sonuçlarına ve sunulan öneriler ile tedbirlere yer verilmektedir.

Bunlar konular itibariyle şu şekildedir;

- Bankalar
- Finansal Kiralama, Finansman, Faktöring ve Varlık Yönetim Şirketleri
- Finansal Piyasalarda Denetim Yapmakla Yükümlü Denetim Kuruluşları
- İş Makineleri Dâhil Deniz Hava, Kara Nakil Vasıtaları Alım-Satımını Yapanlar
- Kargo Şirketleri
- Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında Faaliyet Gösterenler
- Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları
- PTT A.Ş.
- Serbest Muhasebeciler, SMMM ve YMM'ler
- Sermaye Piyasası Kurum ve Kuruluşları
- Sigortacılık Sektörü Kurum ve Kuruluşları
- Spor Kulüpleri
- Tarihi Eser Antika, Sanat Eserleri Alım Satımı ile Uğraşanlar
- Yetkili Müesseseler

Bu raporların her biri çok önemli olup, Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu tarafından Türkiye'nin uluslararası yükümlülükleri çerçevesinde ayrıntılı olarak hazırlanmış olup, yukarıda yer alan sektörlerde yer alan firmaların,

YMM ve SMMM işi yapan meslektaşların ve avukatların özel olarak okumalarında fayda vardır.

İlgili raporların tamamına ulaşmak için [tıklayınız](#).

Kanunla Değişen Ticari Düzenlemeler

1. Hamiline Yazılı Pay Senetlerine İlişkin Getirilen Değişiklikler

7262 sayılı Kanun ile getirilen en temel düzenlemelerden biri, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda ("TTK") yer alan hamiline yazılı payların takibi ve bu pay senetlerinin devrine ilişkin düzenlemedir. Yeni düzenleme, hamiline yazılı pay senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşu ("MKK") nezdinde takip edilebilmesi amacıyla bir kayıt sistemi öngörmektedir.

A. Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Kayda Alınması

TTK'ya eklenen geçici madde 14 ile, hamiline yazılı pay senedine sahip olanların, 31.12.2021 tarihine kadar MKK'ya bildirilmek üzere pay senetleri ile birlikte pay sahibi oldukları anonim şirkete başvurmaları gerekecektir. Başvurudan sonra, ilgili şirketin yönetim kurulu, beş iş günü içinde hamiline yazılı pay sahipleri ile sahip oldukları paya ilişkin bilgileri MKK'ya bildirmekle yükümlüdür.

Hamiline yazılı pay senetlerinin sahipleri, yukarıda belirtilen sürede ilgili şirkete başvurmazsa, pay sahipliğinden doğan haklarını (*kar payı alma, genel kurula katılma vb.*) gerekli başvuru yapıncaya kadar kullanamayacaktır.

Yukarıdaki hükme ilave olarak, 1 Nisan 2021 tarihinden sonra çıkarılacak olan hamiline yazılı pay senetleri için, TTK m. 486'ya ek bir hüküm getirilmiştir. Buna göre, "*Hamiline yazılı pay sahipleri ile sahip oldukları paya ilişkin bilgiler, senetler pay sahiplerine dağıtılmadan önce Merkezi Kayıt Kuruluşuna bildirilir*" denilmek suretiyle hamiline yazılı pay senedi bastırarak olan şirketlere bir bildirim yükümlülüğü getirilmiştir.

Bu başlık altında belirtilen başvuru ve bildirim yükümlülüğüne uymayanlar hakkında, 20.000 TL idari para cezası uygulanması öngörülmektedir.

B. Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Devri

Bilindiği üzere, TTK m. 489'da hamiline yazılı pay senetlerinin devri, şirket ve üçüncü kişiler hakkında, ancak zilyetliğin geçirilmesiyle hüküm ifade etmektedir. Ancak, getirilen MKK nezdindeki kayıt sistemi uyarınca, ilgili düzenlemenin yürürlüğe giriş tarihi olan 1 Nisan 2021 tarihinden itibaren devir işlemlerinin

tamamlanması ve devralan paydan doğan haklardan istifade edebilmesi için ek bir bildirim koşulu getirilmiştir.

Buna göre, hamiline yazılı pay senetlerinin devri, şirket ve üçüncü kişiler hakkında, zilyetliğin geçirilmesine ilave olarak, devralan tarafından MKK'ya yapılacak bildirimle hüküm ifade edecektir. Devralan söz konusu bildirim yapıncaya kadar paya bağlı haklarını kullanamayacaktır. Ayrıca, söz konusu bildirim yükümlülüğüne uymayan devralanlar hakkında, 5.000 TL idari para cezası uygulanacaktır.

İlgili düzenleme, pay senedinden doğan hakların şirkete ve üçüncü kişilere karşı ileri sürülmesi ile ilgili olarak, MKK'ya yapılacak bildirim tarihi esas alınacağını hüküm altına alarak, bildirim devir işleminin tamamlayıcı bir unsuru olduğunu açıkça belirtmiş olmaktadır.

C. Genel Kurul'a Katılım

Getirilen düzenleme ile, 1 Nisan 2021 tarihinden itibaren hamiline yazılı pay sahiplerinin, şirket genel kurullarına katılabilmeleri için giriş kartı alma zorunlulukları kaldırılmıştır. Buna göre, hamiline yazılı pay senedi sahiplerinin genel kurul toplantısına katılmaları konusunda MKK tarafından tutulan kayıtlar esas alınacaktır. Bunun usul ve esasları, gereğinde genel kurul toplantısının yapılacağı gün ile sınırlı olmak üzere payların devrinin yasaklanması ve ilgili diğer konularda Sermaye Piyasası Kanununun 13. maddesi uyarınca kayden izlenen paylara ilişkin olarak Sermaye Piyasası Kurulu, hamiline yazılı paylar açısından ise Ticaret Bakanlığı tarafından bir düzenleme yapılacaktır.

Yukarıda kısaca değinilen kayıt sistemine ilişkin düzenleme hakkında kısaca iki hususu daha belirtmek isteriz. Buna göre:

- MKK tarafından hamiline yazılı pay senetleriyle ilgili tutulan kayıtlar, ilgili kanunlar uyarınca yetkili kılınmış mercilerle paylaşılacak ve
- Hamiline yazılı pay senetlerinin MKK'ya bildirilmesi ve kaydedilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu kapsamda alınacak ücretler Ticaret Bakanlığınca çıkarılan bir tebliğle belirlenecektir.

2. İleri Tarihli Çekte Vadeden Önce İbraz Yasağı

Bilindiği üzere, ilk olarak 8.02.2009 tarihinde 5838 sayılı Kanun ile getirilen düzenleme sonucu geçici bir süre için (31.12.2009'e kadar) üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz sayılacağı hüküm altına alınmış idi. Geçen zaman içerisinde, söz konusu "geçici" hükmün uygulama süresi her seferinde tekrar uzatılmıştır.

En son 31.12.2020 tarihinde sona eren uygulama, 7262 sayılı kanuna eklenen bir hüküm ile 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmıştır. Buna göre, mevcut uygulama devam ettirilecektir. Anılan tarihe kadar, üzerinde yazılı keşide tarihten önce ödenmesi için bankalara çek ibraz edilemeyecek olup, edilmesi halinde muhatap bankalarca ödeme ve karşılıksız işlemleri dahil herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

Bu düzenleme Kanun Teklifi ve Komisyon aşamasında gündeme gelmemiş olup Genel Kurulda eklenmiş bir erteleme hükmüdür.

3. Elektronik Defter Uygulaması Hakkında

Bilindiği üzere, basılı defter yerine elektronik defter daha önce getirilen düzenlemeler ile defteri kebir ve yevmiye defteri için uygulanmaktaydı. 7262 sayılı Kanun ile TTK'da yapılan değişiklik ile, Ticaret Bakanlığı'nın şirketlerin pay defteri, yönetim kurulu karar defteri, genel kurul toplantı ve müzakere defterinin elektronik ortamda tutulmasını zorunlu kılabilceği belirtilmiştir (*Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerinin saklı olduğu açıkça belirtilmiştir*).

Madde gerekçesine göre, yapılan düzenleme ile pay defterlerinin kaybolması, mükerrer pay defteri tutulması gibi uygulamada karşılaşılan sorunların önüne geçilmesi, hisse devirleri kayıt altına alınarak ortaklık ve buna bağlı hakların korunması, şirketler topluluğunda hâkim ve bağlı ortakların kolay tespitine imkân tanınması ve gerçek ortaklık yapısının sağlıklı bir şekilde ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Henüz böyle bir zorunluluk bulunmamakla beraber Ticaret Bakanlığı'nın ilerleyen dönemde bu yetkisini kullanarak elektronik defter hükümlerini yukarıda belirtilen defterleri de içerecek şekilde genişletmesi beklenmektedir.

Bu yazımızda size TBMM gündemine hızlı bir şekilde gelen ve yeni yıl girmeden Yasalaşan çok önemli bir konuyu birkaç boyutuyla ele alıp sunmak istedik.

Umarız keyif almışsınızdır ve işinize yaramıştır.

Bu konularla alakalı sorularınız olursa bize her zaman ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,

Şaban Küçük

*Katkıları için sevgili *Burak Ongan ve Ceyda Tabak'a* teşekkürler.